

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007
**Proba scrisă la MATEMATICĂ
PROBA D**
Varianta 071

Profilul: Filiera Teoretică: sp.: matematică-informatică, Filiera Vocațională, profil Militar, Specializarea: specializarea matematică-informatică
 ♦ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete
SUBIECTUL I (20p)

- (4p) a) Să se calculeze distanța de la punctul $A(1, 2)$ la dreapta $x + y = 1$.
- (4p) b) Să se calculeze modulul numărului complex $z = \frac{1+i}{1-i}$.
- (4p) c) Să se calculeze $\sin \frac{\pi}{2} \cdot \cos \frac{\pi}{2}$.
- (4p) d) Să se calculeze $\sin x$, dacă $x \in (0, \pi)$ și $\cos x = \frac{1}{2}$.
- (2p) e) Să se determine ecuația planului care trece prin punctul $A(1, 1, 1)$ și este paralel cu planul $x - y + 3z = 2$.
- (2p) f) Să se scrie ecuația tangentei la cercul $x^2 + y^2 = 2$ în punctul $T(1, 1)$.

SUBIECTUL II (30p)
1.

- (3p) a) Să se determine numărul funcțiilor surjective $f : \{1, 2, 3\} \rightarrow \{0, 1\}$.
- (3p) b) Se consideră funcțiile $f, g : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x^2 - 2x + 1$, $g(x) = x + 1$.
 Să se calculeze $f(g(x))$, pentru $x \in \mathbf{R}$.
- (3p) c) Să se calculeze numărul submulțimilor cu trei elemente ale unei mulțimi cu cinci elemente.
- (3p) d) Să se calculeze $\hat{1} + \hat{3} + \hat{5} + \dots + \hat{11}$ în grupul $(\mathbf{Z}_{12}, +)$.
- (3p) e) Să se calculeze probabilitatea ca un element din $\mathbf{Z}_{12}$ să fie soluție a ecuației $\hat{x}^2 = \hat{x}$.
2. Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = e^x - x - 1$.
- (3p) a) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x)$.
- (3p) b) Să se calculeze $f'(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
- (3p) c) Să se arate că funcția f este convexă.
- (3p) d) Să se arate că funcția f este strict crescătoare pe intervalul $[0, \infty)$.
- (3p) e) Să se arate că $e^x \geq x + 1$, $\forall x \in \mathbf{R}$.

SUBIECTUL III (20p)

Se consideră matricele $I_3 = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$, $C = \begin{pmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -1 \end{pmatrix}$ și multimea

$G = \left\{ A \in M_3(\mathbf{R}) \mid A \cdot A^T = I_3 \text{ și } \det(A) > 0 \right\}$, unde A^T este transpusa matricei A .

Se știe că $\det(X \cdot Y) = \det(X) \cdot \det(Y)$, $\forall X, Y \in M_3(\mathbf{R})$.

- (4p) a) Să se arate că $I_3 \in G$ și $C \in G$.
- (4p) b) Să se arate că dacă $A, B \in G$ atunci $A \cdot B \in G$.
- (4p) c) Să se arate că dacă $A \in G$, atunci matricea A este inversabilă și $A^{-1} \in G$.
- (2p) d) Să se arate că $\det(A) = 1$, $\forall A \in G$.
- (2p) e) Să se arate că pentru orice $A \in G$, $(A^T - I_3) \cdot A = I_3 - A$.
- (2p) f) Să se arate că pentru orice $A \in G$, $\det(A - I_3) = 0$.
- (2p) g) Să se arate că pentru orice $A \in G$, există $X \in M_{3,1}(\mathbf{R})$, $X \neq \begin{pmatrix} 0 \\ 0 \\ 0 \end{pmatrix}$, astfel încât $A \cdot X = X$.

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră funcțiile $t_n : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f_n : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, unde $t_n(x) = (x^2 - 1)^n$ și

$$f_n(x) = t_n^{(n)}(x), \quad \forall n \in \mathbf{N}^*$$

Prin $u^{(n)}(x)$ am notat derivata de ordinul n a funcției $u : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$ în punctul x .

- (4p) a) Să se calculeze $f_1(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
- (4p) b) Să se calculeze $f_2'(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
- (4p) c) Să se calculeze $\int_{-1}^1 f_1(x) dx$.
- (2p) d) Dacă $f_n(x) = a_n x^n + \dots + a_0$, cu $a_i \in \mathbf{R}$, $\forall i \in \{0, 1, \dots, n\}$ să se determine coeficientul a_n , $n \in \mathbf{N}^*$.
- (2p) e) Să se arate că $t_n^{(k)}(1) = t_n^{(k)}(-1) = 0$, $\forall k \in \{1, 2, \dots, n-1\}$.
- (2p) f) Să se arate că dacă $g : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$ este o funcție de n ori derivabilă pe $\mathbf{R}$, cu $g^{(n)}$ continuă pe $\mathbf{R}$, atunci $\int_{-1}^1 f_n(x) \cdot g(x) dx = (-1)^n \int_{-1}^1 (x^2 - 1)^n \cdot g^{(n)}(x) dx$.
- (2p) g) Să se arate că $\int_{-1}^1 f_n(x) \cdot h(x) dx = 0$, pentru orice funcție polinomială $h : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$ de grad mai mic sau egal cu $n-1$.

Varianta 071

Subiectul I:

a) $d = \sqrt{2}$. b) $\left| \frac{1+i}{1-i} \right| = 1$. c) $\cos \frac{\pi}{2} \cdot \sin \frac{\pi}{2} = 0$. d) $\sin x = \frac{\sqrt{3}}{2}$ e) $x-y+3z-3=0$. f) $x+y=2$.

Subiectul II:

1. a) 6 functii b) $f(g(x)) = x^2$. c) $C_5^3 = 10$. d) $\hat{1} + \hat{3} + \hat{5} + \dots + \hat{11} = \hat{0}$

e) $\hat{x} \in \mathbf{Z}_{12} : \hat{x}^2 = \hat{x} \Rightarrow \hat{x} \in \{\hat{0}, \hat{1}, \hat{4}, \hat{9}\} \Rightarrow P(e) = \frac{4}{12} = \frac{1}{3}$

2. a) $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow \infty} e^x \left(1 - \frac{x}{e^x} - \frac{1}{e^x}\right) = \infty$. b) $f'(x) = e^x - 1$.

c) $f'(x) = e^x > 0, (\forall)x \in \mathbf{R} \Rightarrow f$ convexă pe $\mathbf{R}$.

d) din (b) $\Rightarrow f'(x) \geq 0, (\forall)x \geq 0 \Rightarrow f$ strict crescatoare pe $[0, \infty]$

e) din $f' < 0, (\forall)x < 0$ și d) $\Rightarrow f'(0) = 0$ și își schimba semnul în vecinătatea lui 0 $\Rightarrow x_0$ punct de minim local pentru f

$\Rightarrow f(x) \geq 0, (\forall)x \in \mathbf{R} \Leftrightarrow e^x - x - 1 \geq 0, \forall x \in \mathbf{R} \Leftrightarrow e^x \geq x + 1; (\forall)x \in \mathbf{R}$

Subiectul III:

a) Verificare

b) Fie $A, B \in G$

Avem $(A \cdot B) \cdot (AB)^t = (AB) \cdot (B^t A^t) = A(BB^t)A^t = AA^t = I_3$ și $\det(A \cdot B) = \det A \det B > 0 \Rightarrow (AB) \in G, (\forall)A, B \in G$

c) $A \cdot A^t = A^t \cdot A = I_3 \Rightarrow A^{-1} = A^t$

d) $\det(A \cdot A^t) = \det A \cdot \det A^t = (\det A)^2$ dar $\det(A \cdot A^t) = \det I_3 = 1 \Rightarrow (\det A)^2 = 1, \det A > 0 \Rightarrow \det A = 1$

e) $\forall A \in G$ avem $(A^t - I_3) \cdot A = A^t \cdot A - I_3 \cdot A = I_3 - A$

f) Din e) $\det(A^t - I_3) \det A = \det(I_3 - A)$ și $\det(A^t - I_3) = \det(A - I_3) = -\det(I_3 - A) \Rightarrow \det(I_3 - A) = -\det(I_3 - A) \Rightarrow \det(A - I_3) = 0$.

g) Fie $A = \begin{pmatrix} a & b & c \\ m & n & p \\ n & v & t \end{pmatrix} \in G$ și $X = \begin{pmatrix} x \\ y \\ z \end{pmatrix} \neq O_3$, a.i. $A \cdot X = X \Leftrightarrow A \cdot X - X = O_3 \Rightarrow$

sistemul are matricea $(A - I_3) \Rightarrow \det(A - I_3) = 0$. Deoarece sistemul este liniar și omogen, admite și solutii diferite de cea banală $\Rightarrow (\forall)A \in G, (\exists)X \in M_3(\mathbf{R})$ a.i. $AX = X$ și $X \neq O_{3,1}$

Subiectul IV:

a) $f_1(x) = [(x^2 - 1)]' = 2x, (\forall)x \in \mathbf{R}.$

b) $f_2'(x) = 24x.$

c) $\int_{-1}^1 f_1(x)dx = 0.$

d) $f_n(x) = [(x^2 - 1)^n]^{(n)} = (x^{2n} + \dots)^{(n)} = (2n)(2n-1) \cdot \dots \cdot (n+1)x^n + \dots \Rightarrow a_n = \frac{(2n)!}{n!}$

e) $f_n(x) = [(x-1)^n (x+1)^n]^{(n)} = [t_n(x)]^{(n)}$

Functia $t_n(x)$ are pe 1 si pe -1 radacini multiple de ordinul n, de unde rezulta relatia ceruta.

f) Integrala succesiv prin parti:

$$\begin{aligned} \int_{-1}^1 f_n(x) \cdot g(x)dx &= \int_{-1}^1 [(x^2 - 1)^n]^{(n)} \cdot g(x)dx = \int_{-1}^1 [(t_n^{(n-1)}(x))]' \cdot g(x)dx = \\ &= t_n^{(n-1)}(x) \cdot g(x) \Big|_{-1}^1 - \int_{-1}^1 t_n^{(n-1)}(x) \cdot g'(x)dx = 0 - \int_{-1}^1 [(t_n^{(n-2)}(x))]' \cdot g'(x)dx = \\ &= -t_n^{(n-2)}(x) \cdot g'(x) \Big|_{-1}^1 + \int_{-1}^1 t_n^{(n-2)}(x) \cdot g''(x)dx = 0 + \int_{-1}^1 t_n^{(n-2)}(x) \cdot g''(x)dx = \dots = (-1)^n \int_{-1}^1 t_n(x) \cdot g^{(n)}(x)dx \end{aligned}$$

g) Daca luam $g = h$ in f) avem $g^{(n)}(x) = 0, x \in [-1,1]$, deci $\int_{-1}^1 f_n(x) \cdot h(x)dx = 0.$